

**ЗВІТ
ДЕПАРТАМЕНТУ РОЗВИТКУ
ЗА 2017 РІК**

1. Склад та завдання структурних підрозділів департаменту

Управління інформаційних технологій, що займається розробкою та забезпеченням ефективного впровадження і функціонування сучасних інформаційних технологій, електронного урядування у Львівській міській раді та підпорядкованих їй підприємствах і установах як однією із складових створення і функціонування ефективної системи управління містом та його інформатизації, забезпечення розвитку та координація впровадження сучасних інформаційних технологій у Львівській міській раді та підпорядкованих їй підприємствах і установах; впровадження елементів електронного урядування для забезпечення максимально простого та доступного спілкування громадян з органами місцевого самоврядування, юридичними особами, громадськими організаціями та створення механізмів надання послуг громадянам та організаціям у режимі реального часу.

Управління туризму як самостійний підрозділ – юридична особа, що забезпечує реалізацію державної політики, регіональних програм, політики Львівської міської ради у галузі туризму та рекреації, створення сприятливих умов для розвитку внутрішнього і міжнародного туризму, туристичної та курортно-рекреаційної індустрії, провадження екскурсійної діяльності і розбудови матеріально-технічної бази туристичної сфери.

Управління культури як самостійний підрозділ – юридична особа, що забезпечує на території м. Львова реалізацію державної політики у сфері культури та мистецтв.

Департамент розвитку є уповноваженим органом ЛКП "Львівське конференц-бюро", ЛКП "Міський центр інформаційних технологій" та КУ "Інститут стратегії культури".

Уповноваженим органом ЛКП "Центр розвитку туризму м. Львова" є управління туризму.

Структура департаменту розвитку

2. Управління інформаційних технологій

Управління інформаційних технологій департаменту розвитку здійснює свою діяльність для забезпечення ефективного впровадження та функціонування сучасних інформаційних технологій у виконавчих органах Львівської міської ради, бюджетних установах, комунальних закладах для створення і функціонування ефективної системи управління містом та його інформатизації. Управління впроваджує елементи електронного урядування для забезпечення максимально швидкої і доступної взаємодії з органами місцевого самоврядування.

У 2017 році управління працювало за такими основними напрямками: розвиток електронної освіти та електронних послуг, впровадження інновацій в освітній та культурній сферах ("Розумний мікрорайон"), популяризація електронного врядування та використання інформаційних технологій у повсякденному житті.

"Розумний мікрорайон - Наукова"

"Розумний мікрорайон – Наукова" – це тестовий майданчик, де у 2017 році впроваджено смарт - технології та інноваційні підходи в різних галузях, а саме: освіта (7 шкіл, 5 садочків, 2 позашкільця) та культура (бібліотека для дітей, Львівська державна школа мистецтв №10). У 2016 році шляхом інтернет - голосування обрали територію "Розумного мікрорайону": частина вул. Кульпарківської, Володимира Великого (вул. Симоненка), Наукової (вул. І. Пулюя, вул. Трускавецької), Княгині Ольги.

"Розумний мікрорайон - Наукова" передбачав проведення інформатизації об'єктів гуманітарної сфери, впровадження інноваційних підходів до навчання та розвитку в освітніх та культурних закладах шляхом втілення таких проєктів:

Інновації в сфері освіти

Школи:

- *З лінгафонні кабінети* зі спеціалізованим програмним забезпеченням, у двох з яких додатково спільними зусиллями спонсорів та волонтерів проведено ремонтні роботи та застосовано нетипові для нашої країни дизайнерські рішення, аналогів, яким наразі серед державних шкіл не існує. Лінгафонний кабінет - це свого роду мовна цифрова лабораторія; спеціально облаштований сучасною комп'ютерною технікою (моноблоки з гарнітурою та рештою додаткової техніки) та спеціалізованим програмним забезпеченням (Nibelung) кабінет для вивчення іноземних мов. Усе це "наповнення" перетворює клас в інтерактивне мультимедійне середовище з широкими можливостями лінгафонної лабораторії, а саме: система тестування; контроль та керування комп'ютерами учнів; журнал класу; взаємодія з учнями; робота в групах та парах; використання та передача відео- та аудіоматеріалів; цифровий магнітофон учня та багато іншого, що оптимізує роботу класу загалом, спрощує роботу викладача та веде до автоматизації навчального процесу - виключає потребу в будь-яких паперових носіях (зошитах, книжках).
- *оновлення комп'ютерної техніки*: інтерактивна дошка та ноутбук.
- *тестування віртуальної реальності (VR)*. VR - новітня технологія, яка використовує поєднання сучасної техніки з панорамами на 360°, 3D зображеннями або відео для того, щоб занурити користувача у віртуальне середовище та перенести туди, де він ніколи не був раніше (або й не зможе фізично побувати). Протягом дня замість звичних уроків було проведено заняття з використанням VR-у. 272 учні та 8 викладачів "побували" всередині людського тіла, на Евересті, побачили 7 чудес світу, спостерігали північне сяйво - і все це не виходячи за межі школи. В учнів використання VR-у викликало

захоплення, додаткове зацікавлення в предметах, концентрацію уваги, бажання досліджувати щось нове. Викладачі також не приховували своїх позитивних емоцій та, не розгубившись, самостійно керували девайсами та проводили уроки.

Дошкілля:

- *темна сенсорна кімната* - це казковий навчальний та заспокоюючий простір для дітей з аутизмом, який спеціально облаштований великою кількістю стимуляторів (сухий басейн, дзеркальна сфера, пуфи, фіброоптика, сухий душ, світлодинамічні пристрої, колона з бульбашками, фонтан тощо), що впливають на органи слуху, зору, нюху та вестибулярні рецептори. Темна сенсорна кімната широко використовується в реабілітаційних центрах для дітей з особливими потребами. Дана кімната: відновлює психоемоційний стан у дітей та заспокоює нервову систему; звільняє від страху та депресії; розвиває більш легке сприйняття світу через сенсорні відчуття дитини, коли вона досліджує обстановку та деталі кімнати.
- *кімната Монтесорі* – кімната, наповнена спеціальними дидактичними матеріалами - не стандартними іграшками, а іграшками для “дитячої роботи”. Дана методика - альтернатива традиційним педагогічним методам навчання та в основі містить ідею свободи вибору дитини. Такий підхід педагогічного виховання запропонований на початку ХХ ст. італійським педагогом, ученою Марією Монтесорі. Кімнату поділено на 5 зон: практична (побутові навички); математична (поняття цифри та кількості); сенсорна (розвиток слуху, зору, нюху, дотику); мовна (письмо та читання); “космічна” (розуміння навколишнього світу: часу, природи).
- *інтерактивно - ігрова розмітка подвір'я* - ігровий простір на прилеглий території з допомогою кольорової розмітки бруківкою. На певній ділянці з допомогою кольорової бруківки в одній стилістиці викладають "рухливі" ігрові зображення: стежки, лабіринти, "класики".
- *SmartTV та комп'ютерна техніка*: у кожен садок.

Позашкілля:

- *сучасний інтерактивний шаховий клас*, де застосовано нестандартні та новаційні рішення. З допомогою таких дизайнерських тематичних малюнків, як грифельна композиція з шахами, що заміняє крейдову дошку, та функціональних декоративних елементів на стінах створено атмосферне та цікаве дітям середовище для гри в шахи. Клас обладнано сучасними меблями, спеціально виготовленими столами з шаховою розміткою та місцем для зберігання шахового приладдя. Використання ж новітніх інформаційних технологій дозволяє активізувати навчальний процес та реалізувати ідею розвиваючого навчання. Відтак, встановлена інтерактивна дошка з ноутбуком надає широкі можливості, від використання в якості демонстраційної шахової дошки до перегляду відео уроків від іменитих шахістів.
- *аудіо-візуальна апаратура* - екшн камера для туристично-краєзнавчого комплексу.
- *SmartTV та комп'ютерна техніка* у кожен заклад.

Інновації в сфері культури

- *інтерактивний читальний зал*. В бібліотеку-філію № 19 ЦБС для дітей закуплено комп'ютерну техніку, а саме: інтерактивна дошка, проектор, 2 комп'ютери, ноутбук, багатофункціональний пристрій. Встановлено 55-дюймову тач-панель (виробник Bigtab Touch Panels), для котрої спеціально розроблено

та встановлено програмне забезпечення "Інтерактивна карта міста Львів", за допомогою якого відвідувачі бібліотеки отримали можливість вивчати історію пам'яток архітектури, рослин, парків, пагорбів та річок, що знаходяться у місті. Завдяки роздільній здатності екрану 4к з'явилась можливість перегляду зйомок наукового характеру (Nasa, National geographic, Discovery) в якості максимально наближеній до реальності.

- *інтерактивний клас сольфеджіо*. У Львівській дитячій школі мистецтв № 10 зроблено дизайнерський ремонт, в ході якого талановита львівська художниця Катерина Кузів створила стінопис (нотні листи складені в техніці орігамі). Закуплено техніку: інтерактивна дошка з проектором, комп'ютер, міні-клавіатура, акустична система та спеціалізоване програмне забезпечення Finale (створення та вивчення нот).
- *клас образотворчого мистецтва*. У Львівській дитячій школі мистецтв № 10 зроблено дизайнерський ремонт, закуплено меблі та обладнання для художників, мультиторд із спеціалізованим програмним забезпеченням Mozabook.

Е - освіта

Е - освіта - це впровадження інноваційних технологій в освітній сфері міста та їх популяризація. Включає в себе цикл зустрічей освітян, майстер - класи та тренінги з користування технікою, навчання комп'ютерної грамотності, обговорення освітніх проблем та напрацювання стратегій їх вирішення. Проведення масштабних заходів: конференцій, форумів, акцій та безпосереднє впровадження технологій в навчальних закладах.

Конференції е-освіти

Конференції "Е-освіта" - це цикл зустрічей освітян з представниками ІТ компаній, громадських організацій, бізнесу та ЗМІ. Тематика зустрічей передбачає обговорення змін в освіті міста та роль сучасних технологій. У 2017 році було залучено майже 400 освітянам, представників ІТ-галузі, громадських організацій та ЗМІ. На конференціях освітяни дізнавалися про можливості мультитордів, дискутували, ділилися досвідом, обговорювали цікаві інноваційні рішення та підходи до навчання.

Конференції відбулись: 16 лютого - компанія SoftServe, (120 учасників), 13 березня - компанія Symphony Solutions, (70 учасників), 25 квітня - компанія Eleks, (100 учасників), 27 жовтня - компанія Lohika, (80 учасників).

Серед спікерів були: команда дослідників Антарктики, Ірина Подоляк, Пауль Пшенічка, Лілія Боровець, Антон Скрипник Іван Примаченко, Лілія Мудрик, Олексій Молчановський, Зеновій Верес, представники EdEra та інші.

Технології в освіті

Тренінги з ефективного використання мультитордів. Управління інформаційних технологій спільно з компанією Prestigio, за підтримки управління освіти Львівської міської ради, провели тренінги з ефективного використання мультитордів у навчальному процесі.

Навчання включало майстер - класи від фахівців компанії Prestigio, відпрацювання практичних навичок, поради з користування спеціалізованим програмним забезпеченням, неформальне спілкування та взаємний обмін досвідом.

Конкурс "MultiBoard в дії" серед вчителів міста Львова. Конкурс "MultiBoard в дії" було проведено серед вчителів 22 шкіл, у яких на час проведення конкурсу були встановлені мультиторди. Захід було організовано з метою популяризації використання мультитордів у навчальних закладах управлінням ІТ спільно з командою компанії Prestigio за підтримки управління освіти. За умовами конкурсу учасники підготували та зняли на відео урок тривалістю від 10 до 15 хвилин з використанням мультиторду. Конкурсні роботи зібрали 3127 переглядів та 973 голоси за найкраще

відео. 29 травня у приміщенні Львівської міської ради відбулося підведення підсумків конкурсу "MultiBoard в дії" і нагородження усіх учасників цінними призами від компанії Prestigio, а також грамотами за інноваційну діяльність від управління освіти.

Оцінка ефективності використання мультитордів в школах. Оцінка ефективності використання мультитордів у школах полягала у напрацюванні показників, а також зборі та аналізі даних, на основі яких можна зробити висновки щодо частоти використання мультитордів у школах, способах їх використання, реакції учнів та вчителів на впровадження технологій у шкільні заняття, а також щодо необхідності поширення мультитордів у всіх школах міста. Опитування проводилося у 2 етапи, перший з яких передбачав опитування серед вчителів і проводився 30-31 березня 2017 року, другий етап передбачав опитування серед учнів і проводився 15-30 травня 2017 року. У підсумку управління ІТ опитало 61 вчителя та 302 учні 7-10 класів, щодо використання мультитордів та підготувало звіт з детальним аналізом опитування.

Навчання комп'ютерної грамотності та "Вікно можливостей"

Навчання з основ комп'ютерної грамотності для освітян було проведено спільно з ІТ Education Academy - всеукраїнським навчальним проектом, за підтримки управління освіти Львівської міської ради та Централізованої бібліотечної системи для дорослих м. Львова. Впродовж березня - травня група з 14 вчителів відвідала 10 занять з основ комп'ютерної грамотності, які проводив професійний лектор ІТ Education Academy, на яких практикувалися користуватися пакетом офісних програм, здобули базові знання щодо комп'ютерної безпеки, навчилися користуватися інтернетом та вивчили корисні посилання. 15 травня відбулося офіційне завершення курсу, де усі учасники отримали сертифікати, що підтверджують рівень здобутих знань.

Вікно можливостей передбачало навчання з основ ІТ спеціальності для учасників бойових дій. Впродовж липня управління ІТ за підтримки центру надання послуг учасникам бойових дій та ГО "Юридична сотня", провели опитування для з'ясування потреб та побажань щодо навчальних курсів. Бажання навчатись виявили понад 100 учасників бойових дій. На основі опитування було сформовано 4 групи учасників АТО, які впродовж серпня-жовтня навчалися на курсі "Основи web-розробки", який проводив професійний викладач Logos ІТ Academy. 11 жовтня відбулося офіційне завершення проекту, де учасники мали змогу поспілкуватися з професійними рекрутерами таких ІТ-компаній як N-IX, Lohika та Ерат, де отримали корисні поради щодо працевлаштування.

Година Коду

Година Коду - це всесвітня ініціатива з популяризації інформатики та програмування, заснована у 2013 році організацією Code.org. Великі ІТ-компанії долучились до розробки навчальних програм, а сам рух підтримали Барак Обама, Білл Гейтс, Марк Цукерберг і чимало інших знаменитостей.

У 2017 році за ініціативи громадської організації MakerSpace Lviv та за підтримки Львівської міської ради захід відбувся у 102 школах міста для 17674 учнів 8 та 9-их класів. Акція передбачала проведення уроку інформатики у школі, в ході якого ментор - спеціаліст ІТ сфери, спільно з вчителем інформатики, проводять заняття з використанням програм Code.org. У 2017 році темою заняття був популярний мультфільм "Ваяна". У кожній школі - учасниці відбулися заняття з програмування під дбайливим керівництвом вчителів та 200 менторів - розробників відомих ігор, власників і менеджерів ІТ - компаній, талановитих програмістів і бізнесменів.

Форум інноваційної освіти INED

Форум інноваційної освіти INED - це подія для активних освітян, яка зібрала директорів та вчителів шкіл з усієї України. Форум присвячений переосмисленню ролі вчителів, учнів, батьків, громади та їх взаємодії.

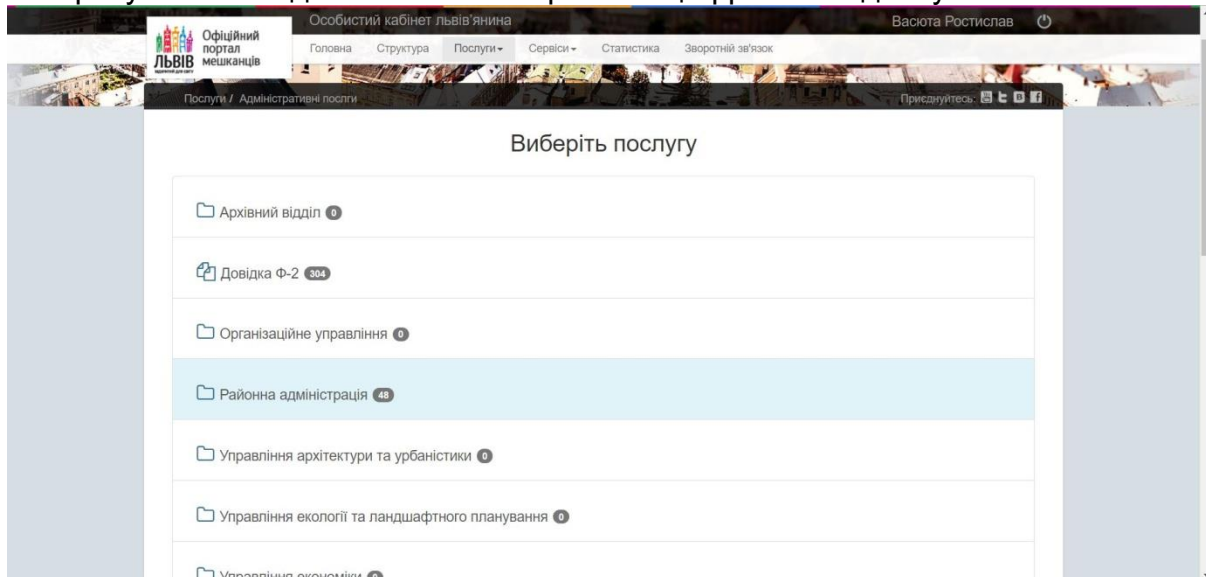
На форумі понад 200 освітян могли познайомитись та обмінятись досвідом з успішними колегами, краще підготуватися до змін у системі освіти, дізнатися більше про закордонний підхід, поділитися своїми думками і напрацюваннями. 30 спікерів, 20 майстер - класів, панельні дискусії, виставка освітніх інновацій, екскурсії центром Шептицького – так проходив Форум Інноваційної Освіти.

Захід організували спільно з "Простір освітніх ініціатив" Українського Католицького Університету та ГО "Про.Світ".

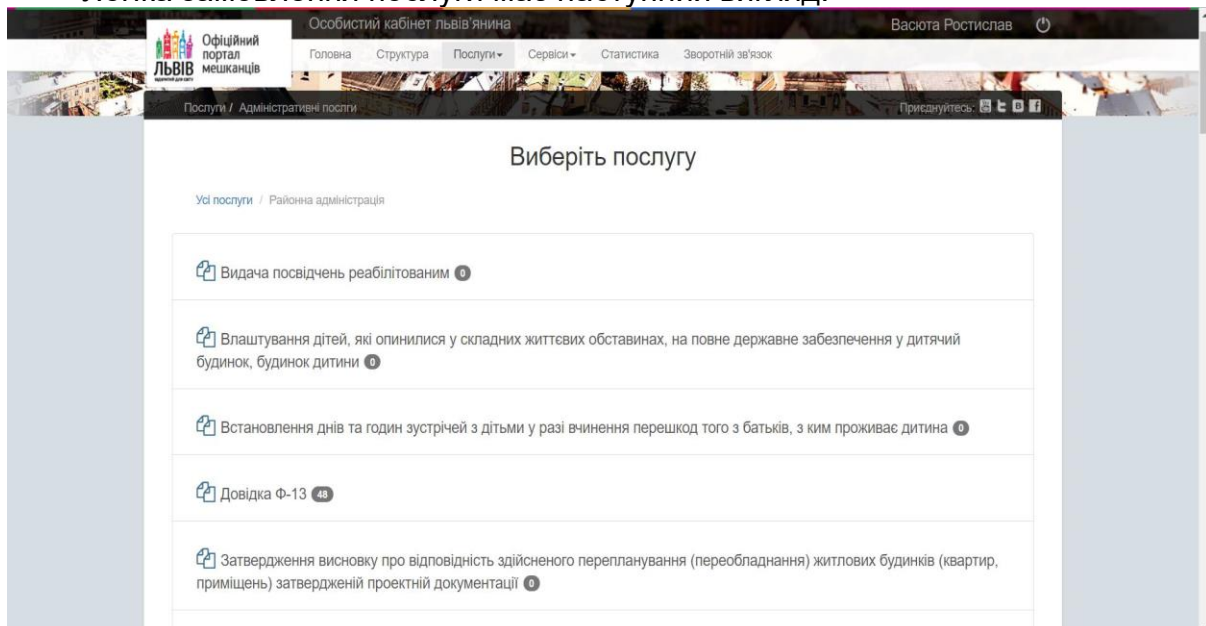
Особистий кабінет мешканця

На початку квітня 2017 року запущено оновлений Особистий кабінет мешканця, яким значно розширено функціонал. Портал містить 112 адміністративних послуг, документи на які можна подати онлайн. З моменту запуску замовлено більше 400 послуг та зареєстровано близько 2 тис. користувачів.

Ознайомитись з переліком послуг можна за посиланням: <https://egov.city-adm.lviv.ua/SitePages/selectservice.aspx>, проте для перегляду попередньо потрібно авторизуватись за допомогою електронно - цифрового підпису або системи BankID.

Логіка замовлення послуги має наступний вигляд:

Особистий кабінет львів'янина Васюта Ростислав

Головна Структура Послуги Сервіси Статистика Зворотній зв'язок

Створення запитів Приєднуйтесь

Довідка Ф-13

Надіслати Відмінити

Прізвище * Адреса *

Ім'я * Е-майл *

По батькові * Телефон

Дані для подання заявки

Прошу видати довідку (додаток форми 13 до постанови № 207 КМУ) про реєстрацію місця проживання

на ім'я(ПІБ): *

за адресою місця проживання: *

Довідка необхідна для:

Район *

Бажане місце отримання результату послуги

Підтверджую наступні пункти:

Даю згоду на обробку своїх персональних даних відповідно до Закону України "Про захист персональних даних" з первинних джерел (у тому числі паспортні дані, ідентифікаційний код тощо), з метою забезпечення реалізації адміністративно-правових відносин.

Вікова категорія

До 14 років Після 14 років

Копія свідоцтва про народження дитини *

Максимум файлів

За умови подання документів батьками

Довідка форми 2 *

Максимум файлів

Надіслати Відмінити

Особистий кабінет львів'янина Васюта Ростислав

Головна Структура Послуги Сервіси Статистика Зворотній зв'язок

Запити користувача / Перегляд Приєднуйтесь

Перелік моїх запитів

Фільтр

Пошук (по Назві(темі), Реєстраційний №)

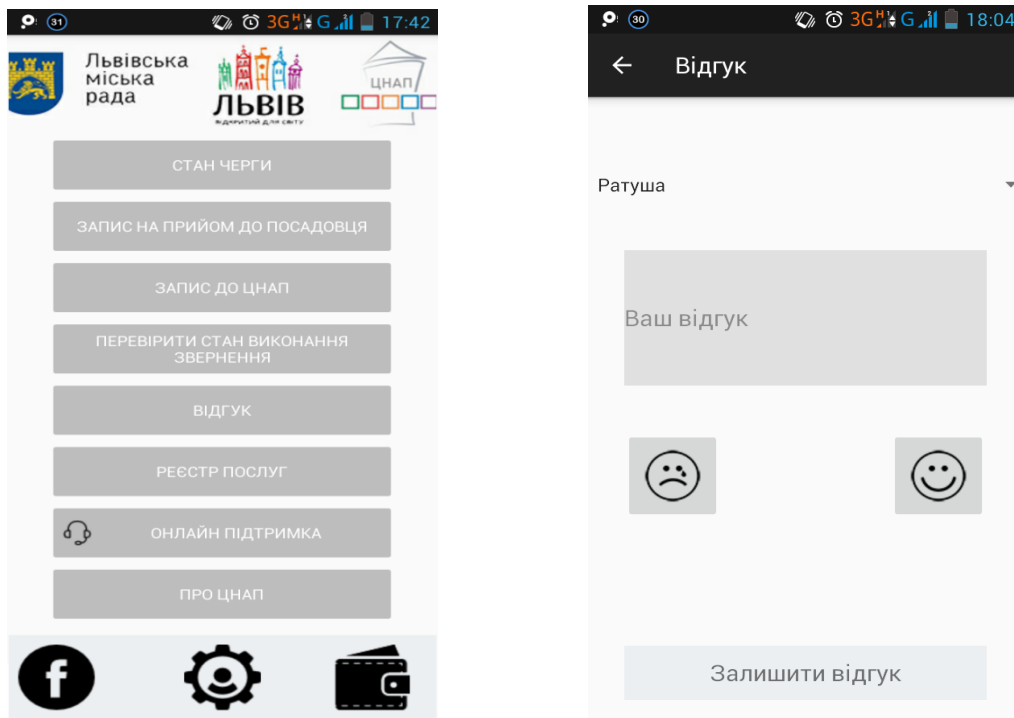
Назва(Тема)	Реєстраційний №	Тип запиту	Адресат	Дата подачі	Статус	Максимальна дата відповіді
Довідка Ф-13	Ф_13_2017_0004	Адміністративна послуга	Районні адміністрації	14.06.2017	Виконано	28.06.2017
Довідка Ф-13	Ф_13_2017_0003	Адміністративна послуга	Районні адміністрації	07.06.2017	Виконано	21.06.2017
Довідка Ф-13	Ф_13_2017_0002	Адміністративна послуга	Районні адміністрації	07.06.2017	Виконано	21.06.2017
Довідка Ф-13	Ф13_2017_0002	Адміністративна послуга	Районні адміністрації	07.06.2017	Виконано	21.06.2017
Довідка Ф-2	Ф2_01_2017_0155	Адміністративна послуга	ЛКП	07.06.2017	Виконано	08.06.2017

Додаток для ЦНАПу

Управління інформаційних технологій спільно з управлінням інформаційних послуг розробили технічне завдання мобільного додатку для центру надання адміністративних послуг, а також досягнуто попередніх домовленостей з представниками програми "Інтернет речей" Національного університету "Львівська політехніка", про можливість розробки мобільного додатку в рамках навчального процесу.

В додатку можна буде переглянути стан черги, записатися на прийом до посадовця, записатися до ЦНАПу, перевірити стан виконання звернення, залишити відгук, переглянути реєстр послуг та скористатися онлайн підтримкою.

Концепція електромобільності

Спільно з ГО "Екологічні ініціативи" розроблено концепцію електромобільності Львова та на початку 2018 затверджено рішенням виконавчого комітету ЛМР.

Метою концепції є покращення екологічної ситуації в місті шляхом створення сприятливих умов для збільшення відсотку використання мешканцями міста, публічними структурами, організаціями та комерційними підприємствами транспортних засобів на електричних двигунах із поступовим зменшенням використання автомобілів із ДВЗ, розвиток розгалуженої мережі зарядних станцій для електромобілів.

Концепція електромобільності містить аналіз сучасного стану справ у Львові та світі, передумови розвитку електромобільності у Львові і ставить загальні завдання та цілі до 2025 року. Під концепцією електромобільності в першій половині 2018 року розроблятиметься програма заходів, в якій більш конкретно буде розписано дорожню карту досягнення цілей концепції.

Популяризація ІТ та е-врядування

Проведення заходів щодо промоції та популяризації впровадження електронного урядування та інновацій є одним із пунктів, що входять до компетенцій управління інформаційних технологій. Протягом року було проведено "Платформу міста",

студентський “Ідеатон” та форум електронного урядування “451°E”.

Платформа міста

Платформа міста - це презентація ініціатив Львівської міської ради для громадського обговорення. Ми організували зустрічі для прямого діалогу між Львівською міською радою та жителями міста, де презентували інноваційні проекти в рамках Smart City у Львові. Залучали та спонукали містян до активної участі, зауважень, критики та ідей, щоб зрозуміти, наскільки те чи інше нововведення потрібно жителям Львова. Було проведено 10 зустрічей, загальна кількість відвідувачів - 210 людей. Також було проведено 4 зустрічі в рамках підпроєкту “Сезон натхнення”.

Ідеатон

6-8 жовтня Управління ІТ організувало ідеатон для студентів львівських ВНЗ. Захід відбувався за участі експертів (від посадовців, юристів до дизайнерів та ІТ), за допомогою яких кожна команда змогла знайти ІТ-рішення однієї з не ІТ-проблем.

Переможцями стали студенти напрямку “Інтернет речей” НУ “Львівська політехніка” з проєктом “Clean City”. Проєкт буде міст комунікації між жителями міста та міською радою. Жителі міста можуть відправити відгук про стан заповнення сміттєвих баків. Ця інформація надходить до міської ради у вигляді круглих діаграм, а не застарілих excel файлів.

Форум е-врядування “451°E”

20-21 жовтня 2017 року відбувся третій щорічний Форум електронного урядування 451°E, який присвячений питанням розвитку та впровадження електронного урядування в Україні та світі. Кількість відвідувачів заходу - 371 людина. Кількість спікерів - 37.

Цьогорічний форум відбувався на незвичній локації - завод “РЕМА”, який зараз перебуває на стадії ревіталізації. Наступний форум відбуватиметься 14 вересня 2018 року у Культурно-освітньому центрі імені О. Довженка.

Соціально -культурні проєкти

На початку 2017 вперше було проведено конкурс соціокультурних проєктів по напрямку “Інформаційні технології та інновації” в результаті якого визначено 4 проєкти переможці на загальну суму 179 720 грн.

Переможцями стали громадські організації з наступними проєктами:

Проєкт	Громадська організація	Фінансування від ЛМР
“Inclusive – ІТ, Інклюзивна освіта для незрячих і слабозорих“	Львівська міська молодіжна громадська організація “Інститут українських студій“	33 220,00
“Веб-сторінка доступна для користувачів з повною і частковою втратою зору“	Львівський обласний осередок громадської організації “Українська спілка інвалідів – УСІ“	77 000,00
“Львів – місто мами. Вагітність, пологи та раннє дитинство“	Громадська організація “Батьки в дії“	49 500,00

“Комп’ютерна грамотність для людей старшого віку м. Львова з числа місцевого населення та вимушено переміщених осіб”	Громадська організація “Промінь змін”	20 000,00
--	---------------------------------------	-----------

Усі проекти були виконані в повному обсязі та отримали “Відмінно” за результатами оцінювання наприкінці року.

3. Управління туризму та ЛКП "Центр розвитку туризму м. Львова"

Туризм у Львові 2017. Тенденції

У 2017 році Львів прийняв 2,6 мільйона туристів, і хоча ця цифра у порівнянні з 2016 роком лишилася практично незмінною, проте зросли такі важливі показники як середня тривалість перебування туриста у місті та його витрати.

У 2017 році гості стали залишатися у Львові 4,4 дні – це майже на добу більше, ніж у 2016.

Витрати за день одного гостя в середньому склали 75 євро, що на 49 євро (30%) більше, ніж у 2016 році. Відтак, цього року туристи залишили у два рази більше грошей у місті ніж у попередньому році, а саме, 615 млн. євро. Туристичний збір зріс на 24% і склав 5 млн. грн., податків до міського бюджету від галузі туризму надійшло 128, 25 млн. грн.

Рейтинги Львова у 2017 році

Авторитетне британське видання "The Telegraph" внесло Львів у рейтинг 12 міст світу, які обов'язково варто відвідати 2018 року. Львів опинився на 5-й сходинці. Посилання: <https://goo.gl/1FSWwX>

У листопаді британське видання "The Independent" назвало Львів ідеальним місцем для проведення зимового відпочинку. Посилання: <https://goo.gl/gqCXPx>. Також, у іншому рейтингу "The Independent" Львів опинився на 2-му місці серед 26-ти європейських міст, де можна комфортно прожити місяць за менше, ніж 600 фунтів стерлінгів. Посилання: <https://goo.gl/PVo2RF>

За версією американського видання "Business Insider" ще у 2016 році, Львів посів перше місце серед найдешевших туристичних міст світу у 2017 році. Під час дослідження порівнювались вартість проживання у готелі, проїзд на таксі та харчування на двох. Посилання: <https://goo.gl/6iE455>

Пріоритетні напрямки роботи у 2017 році:

- маркетинг міста
- покращення туристичної пропозиції
- туристично-інформаційна інфраструктура
- сервіс/послуги
- освіта в туризмі
- сполучення
- об'єднання гравців ринку

1. Маркетинг міста та дослідження ринку

Маркетинг туристичного Львова здійснюється управлінням туризму на ринках:

- *основні ринки, І пріоритет:* Україна, Польща, Німеччина, Австрія, США, Канада;

- *основні ринки, II пріоритет:* Білорусь, Великобританія, Прибалтика, Ізраїль;
- *нові ринки:* Китай, Франція.

Україна

У 2017 році місто Львів було представлено на таких виставках:

- участь в Харківському туристичному форумі, Харків, Україна - 20-21 квітня;
- представлення Львова на офіційній фан-зоні пісенного конкурсу Євробачення Eurovision Village, Київ, Україна - 4-14 травня;
- участь у Буковинському туристичному ярмарку, Чернівці, Україна - 14 травня;
- участь у виставці UITM, Київ, Україна - 3-4 жовтня;
- участь у виставці Тур Експо, Львів, Україна - 18-20 жовтня.

Польща

- участь у міжнародній виставці TT Warsaw, Варшава, Польща - 23-25 листопада;
- участь у міжнародній виставці "Ecogala", Жешув, Польща - 8-9 грудня.

Німеччина

- участь у міжнародній виставці ITB Berlin, Берлін, Німеччина - 8-12 березня;
- участь у 9-му з'їзді міст-партнерів Фрайбурга, Фрайбург, Німеччина - 23-24 червня.

Австрія

- участь у міжнародній виставці Ferien-Messe Wien, Відень, Австрія - 12-15 січня;
- заочна участь у міжнародній виставці BTB - BUS TRAVEL BUSINESS MESSE WIEN, Відень, Австрія - 7-8 листопада.

США

- участь у 14-й міжнародній виставці New York Times Travel Show, Нью Йорк, США - 27-29 січня;
- прийом фам-туру з США, 12 туроператорів - 21-24 квітня;
- прийом прес-туру з США, 11 блогерів - 16-19 травня.

Канада

- участь у Cobblestone Freeway Tours Travel Show, Едмонтон, Канада – 26 листопада;
- підтримка в організації Міжнародного фестивалю українського танцю та культури у Львові, 11-14 серпня, учасники: члени українських громад у Канаді, Аргентині, США, Великої Британії.

Великобританія

- участь у міжнародній виставці WTM, Лондон, Великобританія - 6-8 листопада;
- прийом відеооператора з туристичної компанії Wild Fronties, Великобританія - 1 серпня.

Ізраїль

- участь у 23-й міжнародній виставці IMTM - International Mediterranean Tourism Market, Тель-Авів, Ізраїль - 7-8 лютого;
- прийом прес-туру з Ізраїлю, 25 журналістів, дводенна програма у Львові, Трускавець - 21-26 квітня.

Китай

- участь у міжнародній виставці COTTM, Пекін, КНР - 29-31 березня;
- участь у міжнародній виставці ITB China, Шанхай, КНР - 10-12 травня.

Франція

- заочна участь у міжнародній виставці IFTM TOP RESA, Париж, Франція - 26-19 вересня;

А також, здійснювалась діяльність на перспективних ринках:

- участь у міжнародній виставці AITF, Баку, Азербайджан - 6-8 квітня;
- прийом знімальної групи з Сербії, оператор і репортер - 9-10 травня;

- прийом фам-туру з Норвегії, 5 туроператорів - 16-17 вересня;
- прийом фам-туру з ОАЕ, 11 туроператорів, Львів, Трускавець - 20-24 вересня;
- прийом фам-туру з Азербайджану і Туркменістану, 12 туроператорів, Львів, Трускавець - 28 травня;

В результаті прийому прес-туру для блогерів із США, було знято ролик про Україну та опубліковано 7 статей про Львів: Hungry for Travels: Make Ukraine your next foodie destination, New York Daily News, Road trip through Ukraine, Travel Magazine, What to see in Lviv, Ukraine: The pearl of Europe, Carmen's Luxury Travel, Where to stay and dine in Lviv, Ukraine, Carmen's Luxury Travel, Ukraine: the hidden summer gem of Europe, A World to Travel, 12 reasons I am absolutely extending my stay in Ukraine, Matador Network, 52 reasons you should visit Ukraine, 52 Perfect Days.

На Національному телебаченні Сербії було знято репортаж про Львів як привабливий туристичний напрям.

Ізраїльський журналіст Йосі Розенман після перебування у Львові та області опублікував на онлайн-ресурсі статтю "Україна – враження від Львівщини". Інший журналіст ізраїльського видання "Наш Єрусалим" Цві Ідельман, один з ініціаторів прес-туру до Львова, описав поїздку і враження про Львів у статті.

Також, у співпраці із виданням "Пам'ятки України" та журналом "Сезони" у 2017 році були опубліковані статті про туристичну пропозицію Львова.

Дослідження туристичного ринку Львова цього року почав здійснювати ЛКП "Центр розвитку туризму м. Львова". Проводяться щоденні соціологічні опитування з метою виявлення відмінностей та запитів різних категорій туристів. Загалом у 2017 році було опитано 1000 в'їзних туристів методом "face to face" (інтерв'ю) та розроблено QR коди, які розміщені на туристичних картах та путівниках міста. Основні місця проведення опитування – центр міста, визначні пам'ятки та туристичні об'єкти, головний залізничний вокзал, аеропорт, туристично-інформаційні центри.

Одним із основних завдань є створення профілю туриста з кожної з пріоритетних країн.

Аналізуючи дослідження, середня тривалість перебування туриста становить 4,4 дні, зокрема, американський турист відпочиває у Львові в середньому 9 днів, німецький турист - 5,5 дні, а польський - 3,6 днів. Українці ж перебувають у Львові в середньому 3,9 дні. У 2017 році середня завантаженість готелів зросла на 20% і становить 80,1 %. 77,6% туристів приїжджає до Львова з метою відпочинку та розваг. 58% відвідують Львів вперше, що на 51 % більше ніж у 2016 році.

Загальні витрати українського туриста під час перебування у Львові становлять 4 133 грн. (138 EUR), іноземного - 561 EUR.

Індекс туристичної привабливості міста зріс з 4,6 у 2016 році до 4,8 у 2017 році (з максимальних 5-ти).

2. Покращення туристичної пропозиції

З метою покращення туристичної пропозиції Львова, розвитку та популяризації нових громадських просторів за межами центральної частини міста в рамках Концепції розподілу туристичного навантаження, у 2017 році був реалізований та проведений ряд заходів та проектів:

- *Розумні маршрути.* У вересні 2017 року спільно з оператором мобільного зв'язку Vodafone та львовознавцем Ільком Лемком був реалізований проект "розумний" маршрут "Вперше у Львові". Маршрут протяжністю 3,5 км візуалізується за допомогою кам'яних табличок з QR-кодами, розміщеними на хідниках біля культурних та історичних пам'яток. Доступний чотирма мовами: українською, англійською, німецькою, польською. Маршрут об'єднав 15 локацій. Відкриття відбулося 27 вересня. За перші три місяці маршрутом скористалося 20 тисяч користувачів.

- *Дні європейської спадщини у Львові.* 8-10 вересня команда Львівського туристичного офісу провела Дні європейської спадщини у Львові під темою "Пульс міста: фабрики, шпиталі та освітні заходи". Проект реалізовувався спільно з Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ, яке цього року завершує свою діяльність в Україні.
- *Графіті-фестиваль "Алярм" - розвиток вуличного мистецтва.* За підтримки управління туризму 25-27 серпня був проведений графіті-фестиваль "Алярм". Участь у фестивалі взяли 60 митців зі всієї України, які нанесли малюнки у стилі графіті на опори на вулицях Луганська та Княгині Ольги.
- *Міжнародний день музеїв у Львові.* В рамках проекту 18-31 травня були проведені заходи, приурочені Міжнародному дню музеїв (18 травня). 2 тисячі відвідувачів впродовж двох тижнів – така статистика відзначення Міжнародного дня музеїв у Львові. Тема професійного свята музейників була: "Музеї та суперечлива історія: розповідаючи про замовчуване". Для зацікавлення гостей 25 міських музеїв проводили тематичні лекції, мистецькі вечори, майстер-класи для дітей та дорослих, екскурсії, конкурси, організували вечірні покази фільмів. Вперше для відвідувачів відчинив двері Музей міста, що у підземеллях Ратуші. Організатори у вигляді інтерактивного проекту і майстер класів продемонстрували відвідувачам, яким буде в майбутньому цей культурний та освітній простір. За три дні Музей міста відвідали майже 600 осіб. Організатори проекту: ЛКП "Центр розвитку туризму м. Львова" спільно з музеями Львова, за підтримки управління культури та відділу промоції міста.
- *Всесвітній день туризму у Львові.* Щороку управління туризму спільно з туристичним кластером та партнерами пропонує для гостей та мешканців міста святкову програму для відзначення Всесвітнього дня туризму 27 вересня. У цей день проходять різноманітні туристичні заходи, серед яких екскурсії з безкоштовним відвідуванням та інші сюрпризи. Цього року у програмі було 19 заходів та акція з вільним входом на Ратушу. Екскурсії та квести проводило 15 ініціативних екскурсиводів, які відвідало близько 500 осіб. Туристи, які завітали у цей день в Центр туристичної інформації мали змогу взяти участь у безпрограшній лотереї і виграти подарунки від партнерів. До формування програми долучились: ЛКП "Ратуша-сервіс", Львівська ОДА, "Чудо-тур", "Дана К", Vodafone, Театр опери і балету ім. С. Крушельницької, "Pro Lviv with love", Навчально-методичний центр освіти м. Львова, Львівський торговельно-економічний університет, "Кий Авіа Вест", UA Travels.
Партнерами були: Шпацер Кеб, DREAM Hostel Lviv, DRUZI Cafe Lviv, Видавництво "Апріорі", Dnister Premier Hotel, Львівська свічкова мануфактура/Lviv Candles Manufactory, Музейно-культурний комплекс півної історії "Львівварня", "Каретний двір", Just Lviv it!
- *Різдво у Львові.* Була розроблена візуалізація Різдва у Львові і презентована для використання туристичним кластером міста.
- *Соціально-культурні проекти.* В рамках конкурсу соціально-культурних проектів туристичного спрямування були реалізовані такі проекти: "Створення мистецьких об'єктів вуличного мистецтва для туристичного маршруту у Львові", ГО "Інститут Суспільних Ініціатив", фінансова підтримка - 65 000 грн. Створено 6 муралів поза межами центру Львова в районі Підзамче, об'єднані у новий піший туристичний маршрут "Lviv Walking", розроблено путівник з описом маршруту.
Проект "Стіни говорять", ГО "Граніт", фінансова підтримка - 35 000 грн. Створено мистецькі об'єкти - малюнки графіті на десятиох об'єктах.
Проект "Туристичні маршрути для незрячих", ГО "Українська спілка інвалідів - УСІ", фінансова підтримка - 20 000 грн. Для людей незрячих та з важкими порушеннями зору були проведені - одна пішохідна та чотири автобусні

екскурсії поза центральною частиною Львова, створено звукозапис для озвучення історичної праці І. П. Крип'якевича "Історичні проходи по Львові" (30 годин).

3. Туристично-інформаційна інфраструктура

У 2017 році (з січня по листопад включно) до Центру туристичної інформації звернулось 74 823 осіб, з них 30 825 українців (41,2%) та 43 998 іноземців (58,8%) (статистика створена на основі усного опитування відвідувачів, які звернулись за туристичною інформацією).

У порівнянні з 2016 роком (з січня по листопад включно) кількість проінформованих осіб збільшилась на 16,5% (загальна кількість 2016 року – 64 280 осіб, з них українців 36 433 осіб (56%), іноземців 27 847 осіб (43%)).

Основними країнами походження відвідувачів Центрів туристичної інформації, окрім України, є Польща, Німеччина, Туреччина, Білорусь та США. Основними містами походження внутрішніх туристів у Центрах туристичної інформації є Київ, Львів, Дніпро, Харків та Одеса.

Третій рік поспіль Центр туристичної інформації отримує нагороду "Certificate of Excellence" від Trip Advisor з рейтингом 4,5 з можливих 5.

Цього року зроблено ребрендинг Центру туристичної інформації на пл. Ринок, 1 та у аеропорту. У Центрі на пл. Ринок тепер збільшена площа приміщення для відвідувачів.

Основна причина: постійне збільшення кількості відвідувачів. Окрім того, зроблено ремонт і модернізовано обладнання, а саме встановлено сенсорні планшети, де відвідувач може самостійно знайти потрібну інформацію, а також окремо відведений простір на безкоштовну поліграфію, рекламні матеріали та друковані видання, які продаються. В аеропорту після оновлення простір Центру туристичної інформації збільшився вдвічі, зокрема для облаштування місць для розміщення поліграфічної та рекламної продукції. Додатково, пошито нову яскраву форму консультантам Центрів туристичної інформації для їх легкої ідентифікації. Модернізація Центру туристичної інформації на вокзалі планується на 2018 рік.

Цього року в Центрах туристичної інформації з'явилися платні послуги, які запроваджені, першочергово, для підвищення якості надання послуг, оскільки тепер туристи в одному місці може отримати всі потрібні йому послуги. Головна мета: скоротити час пошуку туристом не тільки потрібної йому інформації, а також і отримання потрібних товарів і послуг. Тепер, зайшовши в ЦТІ, турист може придбати екскурсії по місту, путівники по Львову різними мовами, квитки та проїзні на громадський транспорт, туристичні карти Львівської області, Карпат та України. У 2018 році планується запуск продажу квитків на автобуси та потяги по Україні, а, також, продаж квитків на події у місті. Окрім того, вся нова поліграфічна продукція, яка випускається для розповсюдження в Центрах туристичної інформації, друкується за допомогою залучення рекламних коштів.

На офіційному туристичному сайті міста Львова в рубриці B2B www.lviv.travel/ua/index/information/b2b щомісяця публікуються статистичні звіти відвідуваності Центрів туристичної інформації.

Для отримання кількісних і проведення аналізу якісних показників туристичних потоків до м. Львова, тривала робота над проектом "Туристичний барометр".

З метою щомісячного он-лайн підрахунку туристів та гостей міста, проводилися опитування 47 активних учасників: 33 готелі, 10 хостелів, 1 аеропорт, 3 центри туристичної інформації.

У 2017 р. відбулась автоматизація статистики Центрів туристичної інформації на сайті <https://barometer.lviv.ua/>.

Поширення інформації про Львів у мережі Інтернет та друкованих виданнях, збір та переклад інформації про події у Львові (українською, англійською, польською та німецькою мовами), розсилка інформації по базі контактів ЗМІ та турсператорів.

Завдяки тісній співпраці Львівської міської ради з різними містами світу з року в рік значно покращується кількість, якість та достовірність інформації про Львів як на території України, так і за її межами. Постійно координуються тематичні рубрики на офіційному сайті та промоційному порталі ЛМР.

Важливою є робота над розробкою, випуском та розповсюдженням поліграфічних матеріалів. Зокрема, видано перший випуск Офіційного туристичного путівника м. Львова на 2017 рік. Це видання містить всю інформацію, яку запитують в Центрах туристичної інформації. До того ця вся інформація видавалась у вигляді різних видань.

Продовжено проект туристичного ознакування міста і туристичної навігації. В його межах розробляється інформаційно-орієнтаційна система для пішоходів, яка ергономічно поєднується також з велосипедною та транспортною інфраструктурою. Проводиться постійний моніторинг стану туристичної інфраструктури.

4. Сприяння підвищенню якості підготовки фахівців у галузі "освіта в туризмі"

З метою підвищення рівня професійності, підтримки обізнаності про тенденції в галузі, здобуття нових знань, обміну досвідом, побудови та підтримки професійних зв'язків представники управління туризму, ЛКП "Центр розвитку туризму Львова", Центрів туристичної інформації протягом 2017 року брали участь у таких заходах:

- **ECM Spring Meeting, Гданськ, Польща** - 22-25 лютого;
- **OTBF, Одеса, Україна** - 6-7 квітня;
- **Міжнародна Конференція щодо вдосконалення методів статистики у сфері туризму та впровадження рекомендованої ЮНВТО системи Сателітного рахунку**, Київ, Україна, 3-4 жовтня;
- **ECM City Cards Expert Meeting, Відень, Австрія** - 5-6 жовтня;
- **LTF - Львівський туристичний форум, Форум Центрів туристичної інформації**, Львів, Україна - 18-20 жовтня;

Команда Львівського туристичного форуму щорічно проводить Львівський туристичний форум і Форум Центрів туристичної інформації. Цього року заходи були проведені у Музейно-культурному комплексі півної історії "Львіварні", Центрі імені Митрополита Андрея Шептицького.

Було залучено понад 250 експертів індустрії гостинності. На форумі були присутні представники 16 областей (Волинська, Дніпропетровська, Закарпатська, Івано-Франківська, Київська, Львівська, Луганська, Одеська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Хмельницька, Чернівецька, Чернігівська, Черкаська).

Вперше на форум були запрошені представники ОТГ Львівської області. Серед учасників були представники таких дев'яти ОТГ (Бродівська, Гніздичівська, Грабовецька, Заболотцівська, Кам'янка-Бузька, Новострілищанська, Судово-Вишнянська, Ходорівська, Шегинівська).

- **ECM TIC Expert Meeting, Будапешт, Угорщина** - 26-27 жовтня;
- **HoReCa Show Lviv**, 1-3 листопада;
- **Туристичний бізнес-форум**, Запоріжжя, Україна - 16-17 листопада;
- **3rd Industry Forum**, Карпач, Польща - 7-9 грудня.

"Рецепти гостинності". В рамках освітнього проекту "Рецепти гостинності" для близько ста студентів було проведено три зустрічі з експертами-практиками в галузі туризму: Всеволод Поліщук, "Маркетинг міста: в чому сила бізнесу", Лев Підлісецький, "Чудо тур. Шлях від ідеї до успішного бізнесу", Діана Борисенко, "Корисні інструменти для аналізу туризму".

"Львів: від легенд до історичних фактів". В рамках освітнього проекту для школярів львівських шкіл 5-8 класів "Львів: від легенд до історичних фактів" у 2017 році було проведено 13 лекцій по львовознавству. Загалом у проєкті взяли участь близько 1 тис. школярів середніх шкіл Львова. Лекції проводили: Аліса Васильєва, методист з історії НМЦО м. Львів, львовознавці Василь Радковець та Ілько Лемко.

5. Сполучення

Авіасполучення. У 2017 році ДП "МА "Львів" ім. Данила Галицького" розширило географію польотів до наступних міст: авіакомпанією "Роза вітрів" виконувались рейси на напрямі Львів-Брешія (Італія); авіакомпанія "Wizz Air" почала виконувати рейси за новим маршрутом до міста Вроцлава (Польща) та Берліну (Німеччина); польська авіакомпанія "LOT Polish Airlines" відкрила новий прямий рейс до міста Познань (Польща) та міста Бидгощ (Польща); італійська авіакомпанія "Ernest Airlines" розпочала польоти до м. Мілану, Неаполя та Венеції.

Кількість напрямків у 2017 році – 33, що на 9 більше ніж у 2016 р.

Кількість авіакомпаній у 2017 році – 19, на 2 більше ніж у 2016 р.

Залізничне сполучення. Щодо залізничних перевезень, то у серпні був відкритий новий залізничний маршрут з сполученням Львів-Краків та Львів-Варна.

6. Об'єднання гравців ринку

Комунікація та співпраця з туристичним кластером міста у 2017 році відбувалася таким шляхом:

- проведено 5 зустрічей з туристичним середовищем;
- проведено 5 засідань громадської ради при управлінні туризму;
- проведено B2B-Networking Tourism (11 грудня) – подію-майданчик для спілкування туристичного середовища з потенційними партнерами.

Ведеться постійне інформування про події, новини галузі, туристичні виставки та проекти ЛМР у галузі туризму та промоції, проведення експертних опитувань тощо, шляхом розсилання повідомлень електронною поштою; надається можливість представлення матеріалів та пропозицій представників туристичного бізнесу Львова на виставках та інших промоційних заходах у Львові та за кордоном.

7. Витрати управління туризму, в т. ч. ЛКП "Центр розвитку туризму м. Львова" у 2017 році

На виконання Програми розвитку туризму: 3 920 000 грн., з них фінансова підтримка ЛКП "Центр розвитку туризму м. Львова" 2 705 000 грн., фінансова підтримка переможців конкурсу соціально-культурних проєктів - 120 000 грн.

8. Музей Міста

3 травня по листопад 2017 року Музей Міста провів ряд заходів, серед яких виставки, лекції, майстер-класи, дискусії, екскурсії, кінопоказ тощо.

Інтерактивний проєкт "Музей, якого ще немає", Міжнародний день музеїв

У травні Музей Міста долучився до проведення Міжнародного дня музеїв і провів інтерактивний проєкт "Музей, якого ще немає", в рамках якого відвідувачі мали можливість висловити своє бачення майбутнього Музею Міста, паралельно відбулися майстер-класи для дітей і дорослих по створенню власної виставки.

"60-ий рік нашої медіа ери", Майстерня міста

У червні Музей Міста спільно з Центром міської історії підготував проєкт "60-ий рік нашої медіа ери", в рамках щорічної "Майстерні міста", який розповідав про появу телебачення у Львові.

Гостьова виставка від Музею історії електрифікації Львівщини

Паралельно з проектом у підземеллях Ратуші пройшла гостьова виставка, підготовлена Музеєм історії електрифікації Львівщини, на якій був запрезентований автентичний альбом із фотографіями працівників львівської електротехнічної фірми "Сокольницький&Вісьневський".

Екскурсії, Ніч у Львові

У липні Музей Міста долучився до фестивалю "Ніч у Львов" провівши для зацікавлених дві екскурсії підземеллями Ратуші.

Виставка Петра Сметани "Міста, що зникають", Дні європейської спадщини у Львові

У вересні Музей Міста виступив співorganizатором Днів європейської спадщини, а також провів у підземеллях Ратуші ряд заходів, в тому числі виставку Петра Сметани "Міста, що зникають" та презентацію його нового проекту "Інсулін".

Виставка Ольги Бабак "Реальність мінлива"

Наступною була презентована виставка харківської художниці Ольги Бабак "Реальність мінлива", яка розкрила рефлексії художниці на сприйняття міста Вроцлав.

Зустріч з організаторами "Museum for change"

У листопаді на запрошення Музею Міста приїхали ініціатори одеського проекту Museum for change, які поділилися досвідом залучення громадських коштів на розвиток музею.

Загалом у всіх заходах взяло участь близько 1570 осіб.

Також відділом "Музей міста" ведуться роботи по підготовці документації для здійснення ремонтних робіт в приміщенні підвалів Ратуші для облаштування там музею. Був розроблений дизайн-проект та внесені зміни у ПКД, пройдена експертиза, готується передача ПКД і документація на тендер.

4. Управління культури

У 2017 році робота управління культури здійснювалася за трьома основними напрямками:

1. Проведення конкурсів на керівників закладів культури.
2. Реалізація Програм та проектів управління культури.
3. Проведення загальноміських заходів та співпраця із громадськими організаціями
4. Проведення ремонтних робіт у закладах культури.

1. Проведення конкурсів на керівників закладів культури

За 2017 рік, на виконання Закону України "Про культуру", з метою оновлення кадрового потенціалу закладів, було проведено 14 конкурсів на керівників закладів культури. З 14-ти три установи (це 24%) очолили нові професійні керівники: Львівський академічний драматичний театр імені Лесі Українки, Львівський будинок органної та камерної музики, Меморіальний музей тоталітарних режимів "Територія Терору". Проведено конкурсний добір на заміщення вакантних посад керівників закладів культури: Музично-меморіального музею Соломії Крушельницької, ЦБС для дорослих м. Львова, ЦБС для дітей м.Львова, Львівського академічного духовного театру "Воскресіння", Муніципального хору "Гомін", Народного дому Левандівки, Народного дому Збоїща, Львівського кіноцентру, Народного дому Рудне тощо.

2. Реалізація Програм та проектів управління культури.

Управління культури має чотири програми, метою яких є підтримка книговидавництва, відзначення працівників музеїв, культури та культурних менеджерів. У 2017 році з міського бюджету було виділено 1045000 грн. на реалізацію даних Програм:

1. *Відзначення працівників музеїв* – 150 000,00 грн. (відзначено 7 працівників львівських музеїв у шести номінаціях);
2. *Відзначення працівників культури* – 300 000,00 грн. (відзначено 10 працівників муніципальних закладів культури у чотирьох номінаціях);
3. *Відзначення менеджерів у сфері культури* – 175 000,00 грн. (відзначено 7 менеджерів та кураторів культурно-мистецьких проектів);
4. *Конкурс на кращі україномовні видання Львівських видавництв*: на конкурс подано 103 книжкові видання - 420 000,00 грн, 18 книг-переможців у 6 номінаціях, призові винагороди у сумі, 35000,00 грн. - 1 місце та 21 000,00 грн. – 2 місце;

Управління культури має дві Програми, що покликані забезпечувати розвиток кінематографії та літератури у місті Львові.

В межах реалізації Програми "Львів – місто Літератури" у 2017 р. з міського бюджету виділено 994 000,00 грн. на дофінансування загальноміських літературних заходів. Серед них: Дитячий форум – 150000,00 грн.; Місяць авторських читань – 95000,00 грн.; Літературний фестиваль – 199000,00 грн.; Програма "Третій вік. Задоволення від читання" – 150000,00 грн.

Протягом року Офіс "Львів – місто літератури ЮНЕСКО" організував, був співорганізатором та партнером низки проектів, що охоплюють такі вектори уваги ЮНЕСКО як промоція читання серед незахищених верств населення, літературна освіта для дітей та молоді, інтеграційні проекти. Зокрема: Місяць авторських читань (липень-серпень); Майстерня міста (червень) Місто професій: бути літератором (червень); Фестиваль Параджанова (серпень); Форум видавців (вересень); Ніч у Львові (липень); Львівська літературна програма на Фестивалі Конрада (Краків, жовтень); Конгрес промоції літератури (Київ, лютий); Проект "Лемінаріум" (березень); Дитячий Форум (червень); 83 Міжнародний Конгрес ПЕН-клубу (вересень) - один з Конгресу з бюджету міста становить 1 006 000,00 грн.); II Міський фестиваль "Місто, що надихає".

У 2017 році на міжнародній арені Львів було представлено: у Барселоні, Іспанія (квітень), Гайдельберзі, Німеччина (квітень), на Празькому книжковому ярмарку (травень), у Сент-Етьєні, Франція (червень-липень).

Офісом також підготовлено до друку унікальний художньо-енциклопедичний путівник "Львів - місто натхнення. Література", що вийшов друком у "Видавництві Старого Лева" на початку 2017 року.

В рамках Програми розвитку кінематографії у місті Львові протягом 2017 року створено п'ять тематичних кіноклубів (Сокіл, MSB, Територія, WatsOnFriday, Оскар), запущено другий сезон кінотеатру на даху, проведено ряд міжнародних фестивалів та заходів для молоді (Plan B, Лютин), "III Львівські кінозустрічі" ВізАрт (сума дофінансування - 82 тис.грн.), проведено спільно із музеєм "Територія Терору" просвітницькі покази для львів'ян, працює студія театру та кіно для дітей.

Також, кіно комісією профінансовано 3 художні проекти, здійснюється постійна діяльність - консультаційні та інформаційні послуги, а також здійснено супровід прем'єр фільмів у Львові. Відбулося партнерство з 10 Кінофестивалем Wiz-Art.

3. Проведення загальноміських заходів та співпраця із громадськими організаціями

У 2017 році здійснено фінансування (співфінансування) загальноміських заходів на суму 8 071 400,00 грн., зокрема, підтримано:

- громадських організацій – 28;
- муніципальних закладів культури – 16;
- 4 проекти Львівської обласної філармонії та національний академічний драматичний театр ім. Марії Заньковецької.

За підтримки управління культури проведено: Перший Міжнародний Фестиваль LvivMozArt (400 000,00 грн.); Міжнародний Театральний Фестиваль "Золотий Лев на вулиці – 2017" (400 000,00 грн.); Фестиваль "Етновир" (210 000,00 грн.); Другий Міжнародний Фестиваль Параджанова на Левандівці (179 000,00 грн.); Міжнародний театральний фестиваль з нагоди 100-річчя Національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької (120 000,00 грн.); Фестиваль театрів (170 000,00 грн.).

Управління культури співпрацює з громадськими організаціями та громадськістю, створюючи умови для громадської активності та відповідальності через конкурс соціально-культурних проектів та конкурс "Активні громадяни".

В рамках *Конкурсу соціально-культурних проектів "Зробимо Львів кращим"* підтримано та реалізовано 12 проектів на загальну суму 700 000, 00 тис грн.

В співпраці з Британською Радою було проведено конкурс "Активні громадяни", в рамках якого підтримано 22 проекти (дофінансування з боку ЛМР в сумі 150 000,00 грн.).

4. Проведення ремонтних робіт у закладах культури та діяльність закладів культури

Бібліотеки

У місті Львові існує дві бібліотечні системи – дитяча, що налічує 17 філій та доросла, до якої належить 23 філії.

Централізованою бібліотечною системою для дорослих м. Львова впродовж 2017 року було проведено ремонтні роботи в 7 бібліотеках-філіях. Вартість проведених ремонтних робіт склала 2 749 500 грн., вартість впроваджених проектів – 831 594 грн.

Роботи проводились у таких бібліотеках – філіях:

- *Бібліотека-філія №8*, вул. Устияновича, 4 (УРБАН БІБЛІОТЕКА), виконано ремонтних робіт та закуплено меблів на загальну суму 550 000 грн., придбано матеріалів та предметів довгострокового користування на суму 200 000 грн.;
- *Бібліотека-філія №17*, вул. Городоцькій, 285 (Іннотека), виконується заміна вікон та ремонт даху на суму 400 000 грн. (загальна вартість реконструкції бібліотеки – 3 519 930 грн.);
- *Бібліотека-філія №18*, вул. Самчука, 22 (Сенсотека), виконується облаштування пандуса, ремонт санвузла на суму 400 000 грн. (загальна вартість ремонту – 3 378 818 грн.);
- *Бібліотека-філія №5*, вул. Шота Руставелі, 8, здійснено заміну опалення та ремонт санвузла на загальну суму 200 000 грн. (53 394,78 грн.).

Також у 2017 році виготовлено ПКД на ремонт таких об'єктів, як Медіатека на Сихові (просп. Червоної Калини, 58), бібліотека – філія №43 (вул. Стрийська 79),

бібліотека-філія №16. відділ медіатеки ЦМБ ім.Лесі Українки (вул. Старознесенська, 56).

Робота з читачами та реалізація проектів:

- *Перша Львівська Медіатека* – інтерактивний публічний простір нового покоління. Виконує функцію майданчика для освітніх та громадських ініціатив;
- *Бібліотека-філія №8 (URBAN-бібліотека)* - спеціалізований простір для всіх тих, хто цікавиться урбаністикою та займається громадською активністю з метою вирішення проблем міського простору, за рішенням Української Бібліотечної Асоціації, за реалізацію проекту URBAN-бібліотека (бібліотека-філія №8). Централізована бібліотечна система для дорослих м. Львова визнана переможцем у конкурсі "Бібліотека року 2017";
- *Бібліотека-філія №18 (Сенотека)* – перший в Україні неформальний інклюзивний простір для людей з різними інтелектуальними та функціональними можливостями;
- *Бібліотека-філія №17 (Іннотека)* - це бібліотека, яка об'єднує традиції та інновації; центр відкритості та активності, який за допомогою сучасних технологій продукує системний вплив на майбутнє;
- *"Проект 102, 5"* медіа-археологічні дослідження в рамках програми CSM/Фундації Центру Сучасного Мистецтва і онлайн-журналу Korydor профінансованої National Endowment for Democracy (NED).

Централізованою бібліотечною системою для дітей м. Львова впродовж року розроблено та впроваджено 15 проектів на загальну суму 831 594 грн. із залученням інших джерел фінансування. Проведено ремонт трьох бібліотек-філій:

- *Бібліотека-філія №22*, вул. С. Петлюри, 41 - виконано поточний ремонт на загальну суму 49 500 грн.;
- *Бібліотека-філія №26*, вул. Окружній, 29 – виконано капітальний ремонт на суму 786 000 грн. (загальна вартість робіт - 1 518 798 грн.), а саме: внутрішні приміщення, фасад, огорожу, підвір'я бібліотеки);
- *Бібліотека-філія №36*, вул. О. Мишуги, 3 - проведені ремонтні роботи на суму 364 000,00 грн., а саме відремонтовано систему каналізування та водовідведення, здійснено ремонт приміщень.

В лютому 2018 року в мікрорайоні Рясне-1 відкриється нова сучасна Медіатека для дітей за адресою вул. Ковалика, 1. Вартість реалізації цього проекту становить 7 738000,0 грн.

Робота з читачами та реалізація проектів

- У рамках проекту "Наукова – розумний мікрорайон", укомплектовано сучасним обладнанням Медіатеки "Мультиплекс" (*бібліотека-філія №19*);
- У *центральной дитячій бібліотеці та Комфорт-бібліотеці* для дітей старшого шкільного віку запроваджено заняття з основ кодування, у рамках Code Club;
- Участь у проектах: Дитячий форум "Космовізія" (червень, ГО Форум видавців), Майстерня міста (червень, ГО Інститут міста), XXIV Форум видавців у Львові та VIII Львівський міжнародний бібліотечний форум (вересень, ГО "Форум видавців" та УБА);
- Реалізовано загальносистемні програми, проекти та заходи: бум-програма "Япономанія" (до Року Японії в Україні), компаратив-проект "Туристичне літо" (до Міжнародного року стійкого туризму в інтересах розвитку), соціально-творча акція "Декор дитинства" (до Міжнародного дня захисту дітей), комплекс синтез-заходів "Назустріч здоров'ю" (на виконання Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація");

- Цикл заходів з національно-патріотичного виховання "Вогонь, який не загасити" (до календарних та пам'ятних днів та ювілеїв), серія просвітницьких заходів "Долі, що вражають" та цикл дозвільно-розважальних заходів "Новорічно-різдвяна фабрика".

У рамках проекту "Львів – місто літератури" відбулись: літературні сезони "У вихорі читання", цикл заходів "Літературні обличчя у дзеркалі слова", тиждень дитячого читання "Процесом керує читач...", прогноз-студія "Твоя бібліотека: спектр можливого майбутнього" ток-шоу "На подіумі – українська книга".

Підсумком навчання "Бібліотекар майбутнього" (ЛМР) стали розроблені бібліотекарями ЦБС для дітей та впроваджені проекти "Teen: IT&connect" і "Bibliobaby" (робота з дошкільнятами та їхніми родинами), останній з яких отримав фінансову підтримку ЛМР у розмірі 100 тис. грн.

Театри:

У Львові є 5 театрів, підпорядкованих управлінню культури Львівської міської ради, у 4 з них впродовж 2017 року проведено ремонтно-реставраційні роботи, загальна вартість яких склала 3 715 000 грн., дофінансування нових театральних постановок та організація Міжнародного фестивалю театрів – 635 000 грн.

Львівський академічний драматичний театр імені Лесі Українки

Вартість проведених ремонтних робіт - 451 176, 9 грн. (ремонт дахів та фасадів). Загальна вартість ремонтних робіт – 1 620 000 грн.

Проводяться ремонтні роботи в частині даху та фасаду (вартість робіт - 1 500 000,00 грн.) Майже завершено ремонтні роботи дахів з м'якої покрівлі (836 м²): утеплено покриття плитами із полістирольного пінопласту на бітумній мастиці в один шар; покрили цементною стяжкою з армуванням та один шар руберойду. Розроблено ПКД з реконструкції та капітального ремонту внутрішнього дворика театру (120 000 грн.).

Творча діяльність

Організовано Міжнародний фестиваль театрів, за участі близько 10 українських та 2 міжнародних театрів (сума - 170 000,00 грн.).

Організовано 5 прем'єрних вистав: "Том на фермі" в копродукції з київським Диким театром, "Любов" за текстом "Блакитна троянда" Лесі Українки, "Калігула" за п'єсою Альбера Камю, дві з прем'єрних вистав для перегляду з дітьми: мюзикл "Зачарована принцеса" та "Різдвяна історія".

З жовтня 2017 року відвідуваність театру збільшилась майже вдвічі. Значною мірою, це пов'язано зі міною керівництва, іміджу театру та оновленням менеджерської команди.

Львівський академічний театр ім. Леся Курбаса

Вартість проведених ремонтних робіт - 406328.12 грн. Проведено реставраційно-ремонтні роботи фасаду приміщення, виготовлено ПКД та отримано експертний звіт на ремонт системи опалення (вартість робіт 647, 069 грн.).

Творча діяльність

Організовано 4 прем'єри: музично-театральне дійство "Розколяда" (прем'єра – 30 січня), вистава "Сад" Джека Кловера, режисер – Джек Кловер (прем'єра – 18 квітня), "Впольована пристрасть, або Підслухані пісні княжого саду" Ольги Ренн та Галини Листвак, режисер – Богдан Поліщук (прем'єра – 22 грудня), "Дихання" Данкана Макміллана, режисер – Євген Худзик (прем'єра – 28 грудня).

Взято участь у Театральному фестивалі "Чехов фест" в Сумах з виставою "Ножі в курях, або Спадок мірошника" Девіда Гарровера, Міжнародному театральному фестивалі "77" у Харкові з виставою "Так казав Заратустра" Ніцше/КЛІМа, Міжнародному театральному фестивалі "Сцена на роздоріжжі" (м. Пловдив, Болгарія) з виставою "Марко Проклятий, або Східна легенда" за поезією Василя Стуса, участь у

проекті "Чому не вижив Михайло Гурман" спільно з київським театром "Золоті ворота" та Магдебурзьким театром (Німеччина).

Перший академічний український театр для дітей та юнацтва

Вартість проведених ремонтних робіт - 322527,06 грн. Відреставровано фасад, відремонтовано частину даху, виготовлено ПКД для проведення капітального ремонту із забезпечення доступності для людей з особливими потребами.

Львівський академічний духовний театр "Воскресіння"

Вартість проведених ремонтних робіт - 322527,06 грн. Проводяться внутрішні поточні ремонтні роботи, поточний ремонт даху театру, реконструкція системи електропостачання, оновлено вхідну зону, проведено закупівлю крісел для театру – 200 000 тис.грн.

Творча діяльність:

Різдвяні вистави у дворіку Львівської Ратуші "Коли ангели спускаються на землю", прем'єра "Іфігенія в Авліді" Евріпіда, яку театр представив на фестивалі в Кропивницькому, участь у багатьох міжнародних театральних фестивалях, зокрема в Ірані, Польщі, Угорщині, Литві та Білорусії. Взято участь у відкритті першого національного фестивалю в м. Кропивницький, проведено вистави у м. Хмельницькому, м. Надвірній (Івано-Франківська обл.), в м. Трускавець. Проведено цикл благочинних вистав, зокрема для 184 дивізії АТО, для поранених бійців в Львівському госпіталі та дітей з сиротинців, участь в урочистому відкритті ялинки у м. Львові з новим проектом "Ангели", показ Різдвяної феєрії та новорічне дійство на пл. Яворського у м. Львові.

Львівський театр естрадних мініатюр "І люди і ляльки"

Творча діяльність

Організовано прем'єру для найменших глядачів: "Пустотливе Жабеня", за сприяння Управління культури Департаменту розвитку Львівської міської ради, театр дав дві вистави вистава "Скинія злата" у Празі, запроваджено вечірні вистави для дорослих "Гамлет", "Божественна комедія".

Львівський муніципальний театральний, художньо-дослідницький та освітній центр "Слово і голос"

Творча діяльність

Організовано та проведено III міжнародний фестиваль традиції "Древо", виставу "Весілля" (на традиційних весільних піснях), проекти "ARKAN", "Мистецький університет", "Живопис театру", діє Студія театру, школа театру "Голос традиції", "Майстерня Коляди".

Львівський Будинок органної та камерної музики

Організовано та проведено ряд концертів із залученням відомих виконавців класичної та органної музики, запроваджено постійні екскурсійні програми у Львівському органному залі.

Музеї:

У Львові функціонує 3 музеї, підпорядкованих управлінню культури Львівської міської ради.

Протягом року реставраційні та ремонтні роботи відбулися у 2 музеях.

Меморіальний музей тоталітарних режимів "Територія Терору"

Сума фінансування - 1 000 000 грн. Придбано предмети довгострокового користування, проведено закупівлю обладнання для облаштування експозиції меморіального комплексу.

Організовано виставки:

"Особистість vs. Тоталітаризм" у ВНЗ м. Львова, "Проти віри: радянська антирелігійна пропаганда", "Історія повстанської фотоплівки", "Особисті історії Революції Гідності", проект "Урок пам'яті" – показ фільму "Легіон" Т. Химича для учнів шкіл м. Львова, проведено конкурс учнівських робіт "Втрачений дім: пам'ять про акцію Вісла", проведено збір експонатів для основної експозиції та збір спогадів очевидців репресій, Розпочато роботу над створенням Музею малолітніх політ'язнів, як окремого відділу.

Партнерські проекти:

Виставка "Проти забуття: фотографа Луїджі Тоскано, показ фільму "Чужа молитва" Ахтема Сеїтаблаєва, участь у фестивалі "Територія Голодомору: пам'ять невмируща" Музею-меморіалу жертв Голодомору для вчителів історії, четвертий етап ексгумаційних робіт на місці колишнього таємного цвинтаря пересильної тюрми (6-й Садовий провулок), кіноклуб спільно з Міжнародний фестивалем документального кіно про права людини Docudays.ua.

Музично-меморіальний музей Соломії Крушельницької у Львові

Впродовж 2017 організовано 9 виставок, проведено 43 заходи. Також, проведено конференції: "Соломія Крушельницька та її час" та III Всеукраїнську науково-практичну конференцію "Меморіальні музеї сьогодні: специфіка науково-фондової, експозиційної та виставкової роботи".

Реалізовані проекти:

Міжнародний мистецький проект "SOLOMIYA" та виставка; міжнародний проект "Мистецькі зустрічі з нагоди 145-річчя Соломії Крушельницької в Естонії (Таллінн, Тарту)" (концерти та міні виставка); організовано благодійні заходи для збору коштів з метою реставрації експонатів; пошкоджених під час затоплення 6 жовтня 2017 року Співпраця з фондом "Україна - це ми"; участь в XVI Міжнародному фестивалі оперного мистецтва ім. Соломії Крушельницької (листопад 2017 р.); участь в організації та проведенні фестивалю, присвяченому Станіславу Людкевичу – "Людкевич-фест" (вересень 2017 року);

Триває розробка ПКД на капітальний ремонт філії музею Соломії Крушельницької - Станіслава Людкевича.

Музей народної архітектури і побуту у Львові імені Климентія Шептицького

Впродовж 2017 року:

- проведено реставрацію 8 об'єктів, вартість реставрації експонатів 1 050 000 грн., міжнародна оцінка роботи – "Tripadvisor" - оцінка 4,5 по 5 бальній шкалі, та GOOGLE – оцінка 4,7, по 5 бальній шкалі, що є однією з найкращих серед всіх європейських скансенів;
- завершено роботи по Хаті Зарічево (461 тис. грн. з міського бюджету);
- розпочато роботи по реставрації хати с. Бережниця (240 тис. з міського бюджету), виконано станом на 01.12.2017 року 50% робіт;
- проведено ряд робіт за кошти музею та залучені кошти інших організацій та спонсорів: Ремонт покрівлі хати с. Орявчик; Реконструкція гончарні с. Потеличі; Заміна покрівлі Церкви с. Тисовець; Облаштовано вольєр для фазанів; Заміна покрівлі школи с. Бусовисько; Заміна покрівлі стодоли с. Пилипець; Заміна покрівлі комори с. Зарічево;
- розроблено ПКД на суму 378 тис. грн. по об'єктах: Церква с. Стоянів; Фондосховище; Хата с. Сілець; Гончарня;
- організовано 15 виставок та 13 заходів, які відвідали 36815 осіб;
- 1300 дітей відвідало різноманітні майстер класи;
- вперше організовано: Проект Арт-скансен - 6 театральних вистав;

- впроваджено сучасні технології: аудіогід, 3D екскурсії, чудо бус "Hop on Hop off", проведено оцифрування колекцій;
- постійно оживлені 12 садиб (майстер класи, навчання і т.д.).
- розроблено та подано на отримання грантів 3 проекти;
- виготовлено ПКД та проведено експертизу на облаштування інформаційного центру та стоянки транспорту для відвідувачів біля Музею;
- затверджено Стратегію розвитку Музею народної архітектури і побуту у Львові імені Климентія Шептицького до 2027 року (Рішення виконавчого комітету від 17.11.2017 р. № 1048).

Валові доходи зросли на 42 % в порівнянні з 2016 роком. Кількість відвідувачів – понад 175 тисяч осіб.

Мистецькі школи:

У м. Львові функціонує 14 початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (школи естетичного виховання), з яких 11 музичних та мистецьких шкіл, хореографічна школа, художня школа ім. О. Новаківського, хорова школа "Дударик".

Впродовж 2017 року: придбано музичних інструментів на суму 381.360 грн.; надано пільги 1182 дитині з оплати за навчання на суму кошти у сумі 1185. 100 тис. грн.; встановлено охоронні системи; проведено музичний конкурс "Юні таланти Львова", який об'єднав 390 учасників, переможці відзначені грошовою винагородою та дипломами; організовано художні виставки дитячих робіт шкіл естетичного виховання у стінах Ратуші, зокрема, до свята Миколая та Різдва, проведено художні конкурси "Знаний незнаний Франко" та "Моє місто", у Львівській дитячій школі мистецтв №10, яка є учасником проекту "Розумний район" частково проведено ремонт приміщення, придбано меблі, відеотехніку для занять, та аудіоапаратура для проведення концертів.

Центральний парк культури та відпочинку ім. Б. Хмельницького

Протягом 2017 року здійснено: реконструкцію трьох алей парку загальною площею 800 м² на суму 1056,423 тис., (в т.ч. за рахунок співфінансування проведено заміну асфальтного покриття алей на бруківку за власні кошти парку); встановлено нові смітники у кількості 20 шт.; встановлено нові лавки у кількості 25 шт.; висаджено декоративні дерева у кількості 75 шт.; облаштовано пандуси.

Проводиться реконструкція стадіону "Юність":

- роботи по реконструкції трибун: (вартість робіт по кошторису – 12 823 506 грн., виконано робіт на суму 6 993 198,40 грн.);
- роботи з реконструкції роздягалень. (вартість робіт по кошторису – 5 876 352 грн., виконано робіт на суму 1 479 422, 43 грн.).

Також, протягом 2017 року на території парку відбулись наступні події: запроваджено новий проект "Твоя Зима у парку"; Leopold Grand Prix; Alfa Jazz Fest; Street food so good (фестиваль вуличної їжі); виставка "назад в 90-ті" спільно з Центром міської історії, експозиційні стенди; проведено свято Першого дзвоника спільно з КМДШ; двічі відбувся ФотоДень: благодійна фотовиставка, лекції, виставка грузинського автора, майстер-класи; дитячий фестиваль до Дня міста; день танцю, в якому взяли участь понад 30 колективів та танцівниць; концерт пам'яті Кузьми Скрябіна, який відвідали близько 5 тисяч фанатів; кавуновий фестиваль; велозмагання "Кубок Лева" та Фестиваль Східних єдиноборств; флешмоб "Поетичні алеї"; міжнародний фестиваль "Золоті роки"; дитячий фестиваль від УДЮМК; відкриття пригодницького містечка.

Народні доми

Проведено ремонтні роботи в 3 народних домах. Вартість капітальних ремонтних робіт в народних домах м. Львова – 540 000 грн. В народному домі мікрорайону Левандівка встановлено пандус та здійснено поточний ремонт системи водопостачання.

В міському народному домі Білогорща проведено капітальний ремонт системи опалення. В міському народному домі Збоїща, здійснено ремонт фасаду та зовнішніх стін та облаштовано огорожу.

В КМЦ "Супутник" та Левандівському парку відбувся Другий Міжнародний Фестиваль Параджанова.

В народному домі Білогорщі відбувся Перший "ШухевичФест" з нагоди 110-ої річниці від дня народження Романа Шухевича. Також, в народних домах Левандівки, м. Винники, Білогорщі, Збоїща та смт. Рудне організовано святкування: Різдва, Дня міста, Дня Незалежності.

5. ЛКП "Міський центр інформаційних технологій"

Відкриті дані

Львів став першим українським містом, яке приєдналось до Міжнародної хартії відкритих даних, прийнявши відповідне рішення виконавчого комітету у січні 2017 року. Це, а також офіційна презентація Порталу відкритих даних на початку цього року здійснило значний поштовх у реалізації проекту. На виконання принципів Міжнародної Хартії відкритих даних була розроблена та затверджена дорожня карта розвитку проекту "Відкриті дані Львова" на 2017-2018 рр. Це забезпечує комплексний розвиток проекту, що включає в себе як роботу з розпорядниками даних, так і співпрацю з середовищем, підвищення попиту на використання відкритих муніципальних даних. Протягом 2017 року кількість наборів відкритих даних зросла до понад 400. Також на Порталі створені персональні кабінети для 94 розпорядників даних (департаменти, управління та комунальні підприємства міської ради). Команда проекту проводить постійні консультації з розпорядниками даних з метою забезпечення автономності проекту – аби розпорядники могли самостійно завантажувати та оновлювати дані на Порталі. Протягом року Портал відкритих даних відвідало понад 15 тисяч унікальних користувачів. Також, команда проекту "Відкриті дані Львова" отримала нагороду Open Data City Award - за найвищі стандарти публікації відкритих даних міськими органами управління, що підтверджує першість Львова серед інших міст України у сфері відкритих даних.

Панель міста

Протягом цього року на порталі "Панель міста" були оновлені показники за 2016 рік. Таким чином зараз усі охочі можуть ознайомитись з основними показниками розвитку міста в динаміці з 2010 по 2016 роки. Протягом 2017 року сайт відвідало 6 тисяч унікальних користувачів.

Геопортал

Весною 2017 року було презентовано геопортал м. Львова. Він дає можливість збирати та відображати усю інформацію з географічною прив'язкою в одному місці. На геопорталі наявні 49 наборів даних та для зручності користувачів їх було вкладено у 12 категорій. За 2017 рік портал відвідало більше 12 тисяч унікальних відвідувачів. Найточніша топооснова на територію Львова - 1:500, її веденням займається управління архітектури Львівської міської ради. Весь попередній час вона

підтримувалася лише у паперовому форматі. Зовсім недавно розпочався процес переведення топооснови у векторний формат. Для впровадження геоінформаційної системи нам була необхідна цифрова версія топооснови. Першим етапом було оцифрування будинків. На даний момент оцифровано 100% території Львова.

Оцифрування будівель з планів масштабу 1:500 дає наступні можливості:

- швидке здійснення технічної інвентаризації та аналітики по будівлях;
- створення якісних візуалізацій;
- перенесення адресного реєстру на найточнішу наявну топооснову.

Технічною основою для ведення адресного реєстру була карта масштабу 1:5000.

Розробка нової топооснови дала можливість перенести реєстр на нову платформу. Це перенесення дозволило:

1. уточнити координати усіх адрес міста;
2. повністю звести дані з різних реєстрів - РТГ, укрпошта, комерційні платформи(Google, Bing...);
3. виправити помилки та прогалини у реєстрі.

Портал Львівської міської ради

Оновлено програмне забезпечення сайту, проводиться постійна його модернізація та актуалізація інформації. За минулий рік відвідуваність сягнула 2,5 млн відвідувань (+40% за рік), з них 1 млн. нових користувачів (+26% за рік).

Організація роботи депутатського корпусу

Протягом року забезпечено проведення 16 пленарних засідань Львівської міської ради та їх аудіозапис. Також, реалізовано онлайн трансляції пленарних засідань на каналі YouTube з можливістю перегляду на сайті city-adm.lviv.ua та lvivrada.gov.ua. Забезпечено 120 онлайн трансляцій засідань депутатських комісій. Організовано трансляції засідань виконавчого комітету на офіційній сторінці у Facebook та на сайті Львівської міської ради.

Реєстр територіальної громади

Забезпечено роботу органів реєстрації в районних адміністраціях, розроблено нову структуру бази даних, спеціалізовану звітність (реєстр виборців, список дітей для шкіл, список призовників, кількість зареєстрованих на певній території). Проведено актуалізацію довідників вулиць м. Львова, м. Винники, смт Брюховичі та Рудно.

Розумний район

В рамках даного проекту прокладено 4,5 км магістрального оптичного кабелю на ділянці Коновальця, 109 – Симоненка, 10 для потреб служб та підрозділів ЛМР. Проведена перша черга робіт з прокладання оптичних ліній зв'язку до закладів освіти, культури та охорони здоров'я району загальною протяжністю 3,9 км (10 закладів району). Розпочато роботи з побудови локальної комп'ютерної мережі в 2-й комунальній поліклініці м. Львова.

Е-Медицина

Запроваджено електронну медичну картку в жіночій консультації 4-ої міської комунальної поліклініки. Обладнано комп'ютерною технікою 15 робочих місць. Бюджет проекту 521 тис. грн.

Телекомунікації та гаряча лінія міста

Забезпечено взаємоз'єднання з операторами мобільного зв'язку (Vodafone, Lifecell, Київстар) по короткому номеру 1580 (реалізовано можливість безкоштовного дозвону на гарячу лінію міста). Впроваджено нову інформаційну систему для гарячої лінії міста та запущено портал "Муніципальні оголошення", що дало можливість якісніше проводити взаємодію з мешканцем – надавати потрібну консультацію, а також

оперативно вирішувати виникаючі проблеми. Проведене налаштування системи Asterisk під нове програмне забезпечення "Гарячої лінії міста". Продовжується розвиток власної оптоволоконної мережі (ЛМР – Галицька РА, ЛМР – Шевченківська РА, ЛМР – Личаківська РА, ЛМР – Франківська РА, ЛМР – Управління комунальної власності, ЛМР – Управління охорони історичного середовища, ЛМР – 1-ша міська поліклініка (ЛКП "Центр розвитку туризму", Управління туризму).

Поліграфія

Забезпечення друкованими матеріалами сесій міської ради, надання поліграфічних послуг для підрозділів міської ради та зовнішніх користувачів, виготовлення посвідчень для працівників міської ради, розширено асортимент послуг.

Підтримка користувачів

Удосконалено систему обробки заявок від користувачів (OTRS). Деталізовано перелік сервісів (SLA), що надаються, та узгоджено час виконання робіт по сервісах. За останній рік успішно опрацьовано понад 4,5 тис. звернень користувачів.

ІТ-інфраструктура та інформаційна безпека

Оновлено ІТ-інфраструктуру Львівської міської ради, впроваджено нову систему електронної пошти на єдиному сервері @lvivcity.gov.ua (створено понад 800 електронних поштових скриньок користувачів). Здійснюється постійна підтримка роботи системи електронного документообігу. Оновлено систему захисту внутрішньої комп'ютерної мережі від вірусних атак. Запроваджено систему контролю web-трафіку.

Тендерні закупівлі

Проведено 65 закупівель через систему Prozorro, із загальної очікуваної суми закупівель в 11,39 млн грн здійснено економію 1,6 млн грн, економія становить 14%.

6. ЛКП "Львівське конференц – бюро"

Сфера ділової гостинності, відома також як конференц-індустрія, займає важливе значення у економіках багатьох країн. Це пояснюється в першу чергу її можливістю генерувати значні прямі та непрямі надходження у ті міста та регіони, де проходять заходи ділової гостинності.

До заходів ділової гостинності належать конференції, форуми, конгреси, симпозиуми, презентації, виставки, семінари, з'їзди тощо. Протягом 2017 року Львівським комунальним підприємством "Львівське конференц-бюро" реалізовано ряд заходів та проектів в напрямку промоції, продажів, маркетингу, роботи в міському середовищі та розвитку інфраструктури. Робота ЛКП здійснюється у п'яти напрямках:

- 1. Робота з міським середовищем.**
- 2. Робота у сфері маркетингу і продажів.**
- 3. Робота у напрямку промоції.**
- 4. Інфраструктура.**
- 5. Робота з міським середовищем**

Продовження роботи із Професійними організаторами конференцій (ПОКами) у Львові: ДікАрт, Холдинг емоцій "Фест", Трайдент та Reisewelt Ukraine.

Надано підтримку більш ніж 20 конференціям у Львові, серед них:

- 12 конференцій, співфінансування яких проведено в рамках Програми "Львів Науковий": Курс "Зимова школа з машинного навчання у Львові" (15-22.01), Міжнародний тренінг із популяризації інноваційних технологій у галузі матеріалознавства та ливарного виробництва у Львові (27.04), Міжнародна

наукова конференція "Археологія заходу України", приурочена 125-річчю від дня народження Ярослава Пастернака (17-19.05), Семінар "Ізінгівські читання 2017" (14-16.06), Улянівські студії з комп'ютерного моделювання м'якої речовини (21-24.06), Міжнародна конференція "Світовий Конгрес Українців: сьогодні, вчора, завтра" з нагоди 50-ліття СКУ (28.08), Міжнародна конференція з функціонального аналізу, присвячена 125-річчю з дня народження Стефана Банаха (18-23.09), 7-ма Міжнародна Вайглівська конференція (26-29.09), XV Міжнародний сорабістичний семінар (12-14.10), Міжнародна конференція "Вдосконалення діагностики, лікування та соціальної реабілітації хворих на муковісцидоз та інші орфанні хвороби" (12-14.10), Всеукраїнський форум "Доступ осіб із інвалідністю (глухих і слабкочуючих) до вищої освіти" (2-3.11), Міжнародна конференція "Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах" (10.11);

- конференції, яким надано інформаційне партнерство та підтримку в рамках діяльності Бюро: Тренінг для менеджерів конференц-сервісу "Конференц-сервіс. Перезавантаження" (22-23.02), Сьома щорічна візійна конференція INTRO на тему "Людина майбутнього" (23.03), Львівський медичний форум (04-06.04), Наукова весна 2017 (15-28.05), Event networking day: Туризм, Львів (16.06), International Medical Student Conference (29-30.09), Міжнародний медичний симпозиум Medicine UpDate 2017 SMART LION (5-6.10), Конференція, пов'язана з Google технологіями в Центральній та Східній Європі - GDG DevFest Ukraine 2017 (13-14.10), Львівський туристичний форум Тур ЕКСПО (18-20.10), Українсько-польська конференція "Дні дитячої хірургії" (19-22.10), Форум лідерів молоді (02.11), IV Європейський конгрес з ін'єкційних методик (30.11-02.12) та інші. Підтримка від Бюро полягала у допомозі при пошуку приміщення для проведення заходу, готелю для поселення учасників, надання промоційних матеріалів про Львів, карт міста, розробка логотипу події, супровід при організації заходу.

Сформовано річний календар ділових подій Львова на 2017 та 2018 (непублічний календар).

Ведеться сайт для збору статистики у MICE-індустрії Львова – MICE-аналітика mice.org.ua. За допомогою цього ресурсу є можливість визначати сезонність у діловому туризмі Львова, кількість заходів, що відбулися в місті, кількість учасників, що їх відвідала та інше.

Прийнято Ухвалу №2282 від 20.07.2017р. про затвердження Програми "Львів науковий" на 2017-2018 рр., яка передбачає ряд заходів, спрямованих на розвиток наукового потенціалу міста. Програма започаткована у 2016 році. Метою програми "Львів науковий" є забезпечення розвитку та промоції наукового потенціалу Львова як в Україні, так і за кордоном, його видатних науковців та винаходів, досліджень, розвиток наукового потенціалу міста, розвиток сфери ділової гостинності шляхом проведення у місті вагомих наукових ділових заходів. На 2017 рік було виділено 500 000 грн., з яких 250 000 грн. - на конкурс соціально-наукових проектів 2018 року (обрано 11 проектів) та ще 250 000 грн. - на премії талановитим вченим (нагороджено 10 осіб, 5 з яких це молоді науковці віком до 40 років). Варто зазначити, що Львів – єдине місто в Україні, яке виділило кошти з міського бюджету на підтримку наукових конференцій і відзначення талановитих науковців.

6. Робота у сфері маркетингу і продажів

Триває робота Програми "Почесні Амбасадори Львова", метою якої є виведення міста Львова на світовий ринок ділового туризму із залученням допомоги впливових українців із почесним званням "Почесний Амбасадор Львова". У 2017 році втретє обрано та нагороджено Почесних Амбасадорів Львова (9 осіб). Сфери діяльності Амбасадорів:

- Наука: Василь Влізло, Ростислав Стойка, Андрій Трохимчук, Богдан Черкес;
- Культура: Олексій Коган;
- IT: Андрій Павлів;
- Медицина: Ігор Новицький, Мацей Сметанські, Федір Юрочко

Детальна інформація про Почесних Амбасадорів Львова на сайті <http://ambassadors.lviv.ua/ua/>.

Проведено 3 фам-тури: ознайомчий тур для іноземних організаторів подій у співпраці та за співфінансування Професійного організатора конференцій (ПОКа) "Дік Арт" (15-17.02, 7 учасників, 5 країн), ознайомчий тур для польських організаторів конференцій у співпраці з авіакомпанією LOT (08-10.04, 11 учасників), ознайомчий тур для іноземних організаторів подій (6-9.06, 7 учасників, 5 країн). Під час фам-турів учасникам було представлено інфраструктуру Львова: готелі, унікальні заклади для проведення конференцій, ресторанну базу міста, проведено зустрічі з місцевими надавачами послуг та ПОКами.

Проведено 2 прес-тури: прес-тур для журналістів європейських видань про діловий туризм (27-30.04, 5 учасників, 4 країни) та прес-тур для журналістів американських видань про діловий туризм (27-29.09, 5 учасників, США). За результатами прес-турів надруковано 6 статей в іноземних виданнях та online ресурсах (Білорусь, Словенія, Бельгія, Німеччина, США).

Представлено Львів на таких виставках: Conventa, Любляна (Словенія, 18-19.01) - проведено 35 індивідуальних зустрічей з замовниками, MP Fast Date, Краків (Польща, 03.02) - проведено близько 20 зустрічей з представниками сфери ділової гостинності, Convene, Вільнюс (Литва, 08-09.02) - проведено більше 50 індивідуальних зустрічей з замовниками, ACE of ICE Exhibition, Стамбул (Туреччина, 22-24.02) - проведено близько 50 індивідуальних зустрічей з замовниками, MCE Central & Eastern Europe 2017, Рига (Латвія, 05-07.03) - проведено 35 індивідуальних зустрічей з замовниками, Отдых-2017, Мінськ (Білорусь, 05-08.04), Міжнародний інноваційний форум мерів міст-побратимів і міст-партнерів міста Ченду та Виставка-ярмарок інновації і підприємництва, Ченду (Китай, 09-12.05), IMEX, Франкфурт (Німеччина, 16-18.05) - проведено понад 30 індивідуальних зустрічей з замовниками, World Routes, Барселона (Іспанія, 23-26.09), IBTM Барселона (Іспанія, 28-30.11) - проведено близько 30 індивідуальних зустрічей з замовниками.

Проведено презентацію досвіду Львова та ЛКП "Львівське конференц-бюро" у розвитку сфери ділової гостинності на "III Європейському Конгресі Самоврядування у Кракові" (Краків, Польща, 28.03).

Продовжено членство у Міжнародній асоціації конгресів та конференцій (ICCA) на 1 рік. Проведено літню зустріч центральноєвропейського регіону ICCA - ICCA SEC Summer Meeting 2017, Львів, 17-19.08 (близько 70 учасників, 15 спікерів) <http://iccacec2017.lviv.ua/>

Робота із Міжнародним аеропортом "Львів" ім. Данила Галицького:

- участь у найбільшій світовій авіавиставці World Routes 2017 спільно з командою м. Львова та Міжнародного аеропорту "Львів" ім. Данила Галицького (Барселона, Іспанія, 23-26.09), проведено зустрічі з аеропортами, авіакомпаніями та потенційними партнерами;
- участь у туристичній виставці TTG Incontri (Ріміні, Італія, 12-14.10) на запрошення авіакомпанії Ernest Airlines у зв'язку із запуском авіарейсів зі Львова до Мілана, Неаполя та Венеції.

За результатами участі у міжнародних тендерах на право проведення заходів ділової гостинності у м. Львові здобуто право на проведення 2 міжнародних конгресів у м. Львові: Міжнародного медичного конгресу Annual EHS Monothematic Conference on the state of art in hernia repair 09-11.09.2018 у Львові та Міжнародного Конгресу індивідуального психоаналізу 2020р. у Львові у співпраці з Почесним Амбасадором Львова Олександром Фільцом.

Перекладено на українську мову розроблену іноземним експертом для ЛКП "Львівське конференц-бюро" Інструкцію по вимірюванню економічної ефективності конференц-індустрії у м. Львові та виготовлено 1 екземпляр буклету "Інструкція по вимірюванню економічної ефективності конференц-індустрії у м. Львові" англійською мовою.

Загальна кількість конференцій, що відбулася у Львові у 2017 році становить 396, з них національні – 176, місцеві – 146, міжнародні – 74.

Загальна кількість учасників, що відвідали ці конференції становить близько 65 115 осіб.

7. Робота у напрямку промоції

В рамках акції "Заплануй свій захід у Львові" - промоційної кампанії конференц-можливостей Львова, розміщено сіті-лайти в Херсоні (червень).

З метою промоції конференції ICCA CEC Summer Meeting 2017 (Львів, 17-19.08) розміщено 4 сіті-лайти у Львові (серпень).

Виготовлено відеоролики: за підсумками конференції ICCA CEC Summer Meeting у Львові та за результатами Програми Почесні Амбасадори Львова.

Друк промопродукції: блокноти формату А5 (червоні) 300 шт., флешки з логотипом LCB 230 шт., екоручка з надруком 150 шт., книга Trends англ. мовою 67 шт., книга Trends укр. мовою 8 шт. тощо.

Активно наповнюється та оновлюється facebook сторінка Бюро, 1518 likes (станом на 15.12.2017), інші соціальні мережі.

Оновлюється двомовна сторінка lvivconvention.com.ua.

Здійснюється видання щомісячного двомовного інформаційного бюлетеня про діяльність ЛКП "Львівське конференц-бюро".

8. Інфраструктура

Багатофункціональний комплекс (конгрес-хол).

У серпні 2017 р. завершено виготовлення техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) та попереднього бізнес-плану багатофункціонального комплексу у місті Львові українською та англійською мовами.

Проведено зустріч з експертом компанії Gaining Edge Мілошем Міловановичем 18-20.10 з метою отримання додаткової експертизи в процесі проведених заходів з будівництва багатофункціонального комплексу (конференц-центру та виставкового залу) у м. Львові, вивчення результатів техніко-економічного обґрунтування багатофункціонального комплексу.

В жовтні 2017 року на сесії Львівської міської ради ухвалою №2528 від затверджено проект землеустрою щодо надання земельної ділянки ЛКП "Львівське конференц-бюро" на вул. Стрийській - кільцевій дорозі (А) площею 3,4342 га у постійне користування для будівництва багатофункціонального комплексу (конференц-центру та виставкового залу). Опрацьовано питання альтернативного проекту вартістю 15 млн. євро - мультифункційної споруди-трансформера (конференції, виставки, концерти, спортивні події).

Здійснено огляд 5-ти земельних ділянок з метою їх оцінки як альтернативних ділянок для будівництва конгрес-холу.